

Rezidens tanfolyam

Dr.Mencser Zoltán
SZTE Idegsebészeti Klinika
2024

Diagnózis

- Pontos
- Rutin vizsgálati módszerekkel felállíthatóknak
- Széleskörben elfogadottnak

Kezelés

- A pontos diagnózisra alapozott
- Konszenzus alapján

Type A. Compression Injuries

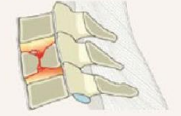
A0. Minor, nonstructural fractures

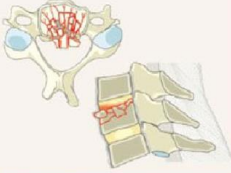
A1. Wedge-compression

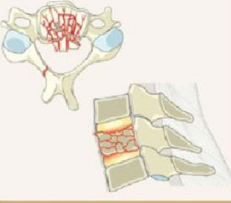
A2. Split

A3. Incomplete burst

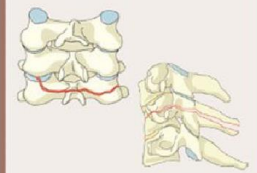

A4. Complete burst

Type B. Tension Band Injuries

B1. Posterior tension band injury (bony)

B2. Posterior tension band injury (bony capsulo-ligamentous, ligamentous)

B3. Anterior tension band injury

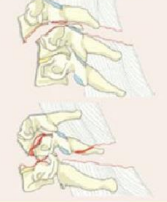
BL. Bilateral Injuries

BL. Bilateral injury

Type C. Translation Injuries

C. Translational injury in any axis-displacement or translation of one vertebral body relative to another in any direction

Type F. Facet Injuries

F1. Nondisplaced facet fracture

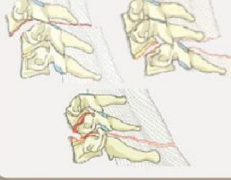
F2. Facet fracture with potential for instability

F3. Floating lateral mass

F4. Pathologic subluxation or perched/dislocated facet

Type A. Compression Injuries

A0. Minor, nonstructural fractures

A1. Wedge-compression

A2. Split

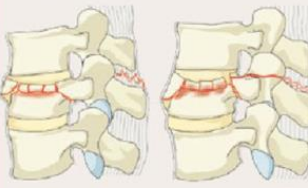

Type B. Distraction Injuries

B1. Transosseous tension band disruption / Chance fracture

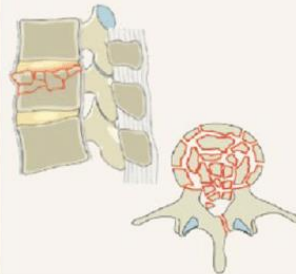
B2. Posterior tension band disruption

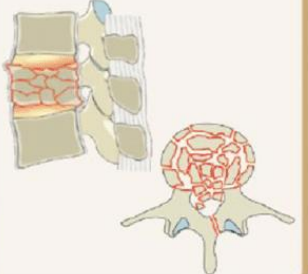
B3. Hyperextension

A3. Incomplete burst

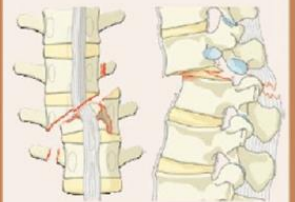

A4. Complete burst

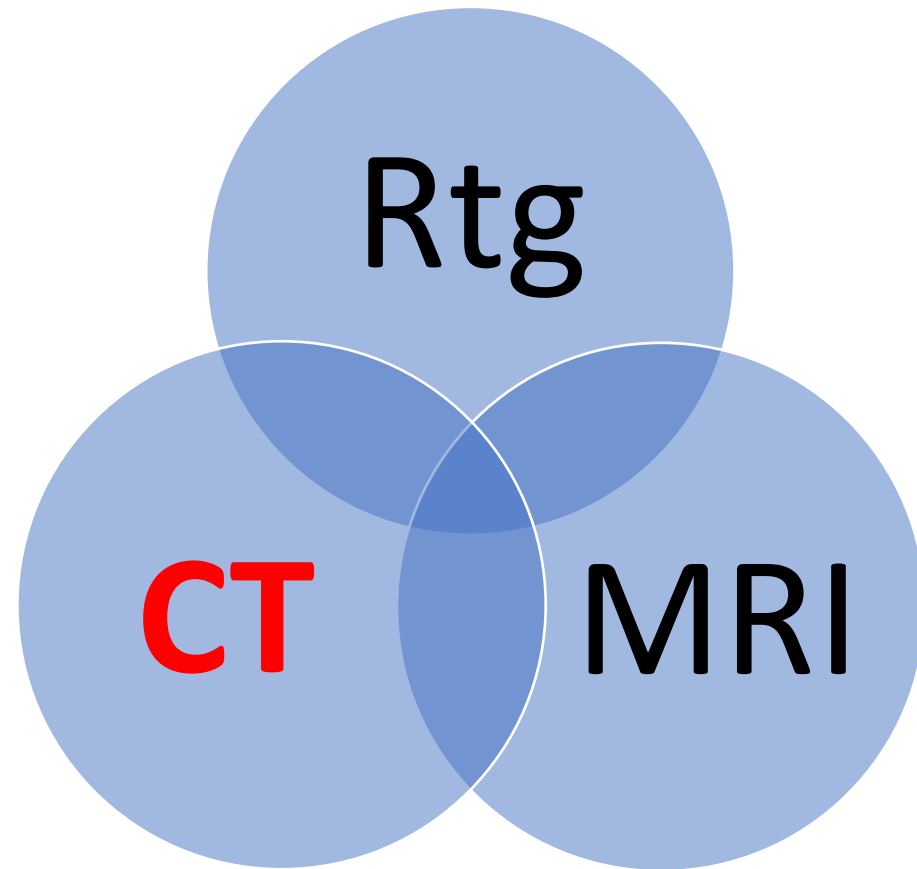
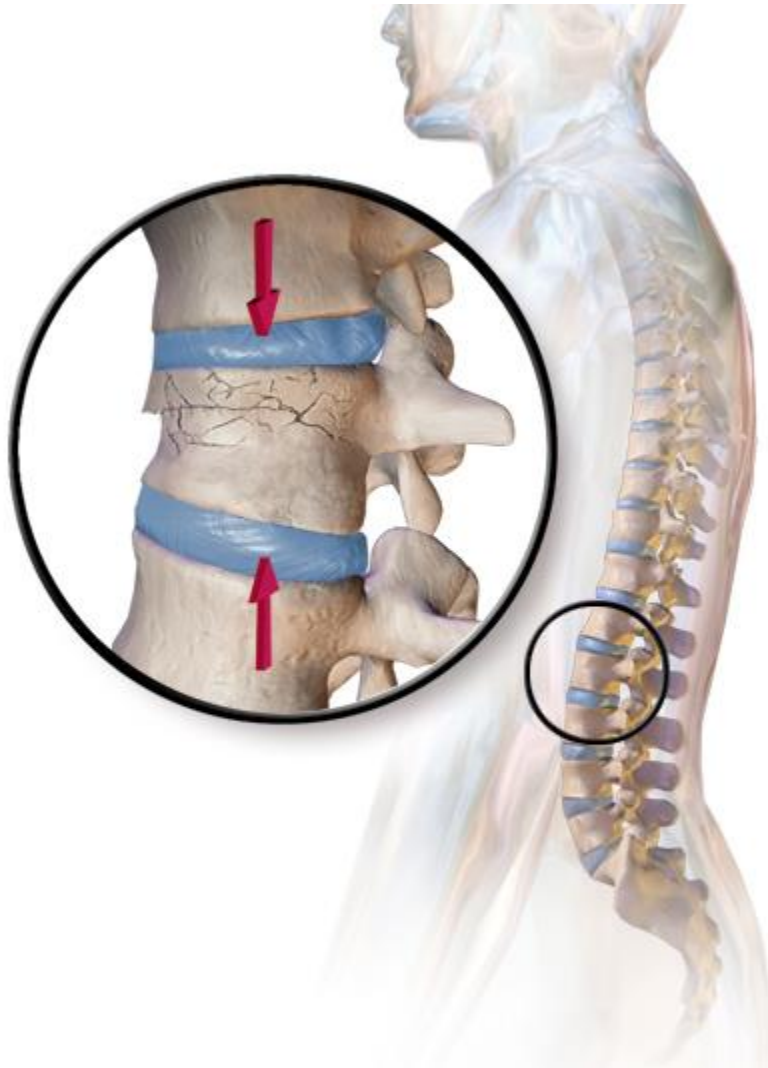

Type C. Translation Injuries

C. Displacement / Dislocation

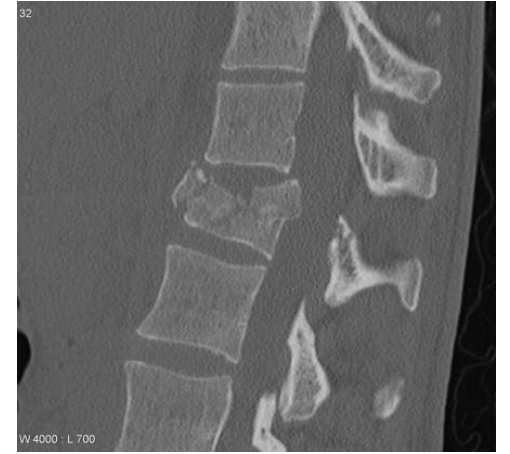

Gerinctrauma - diagnosztika

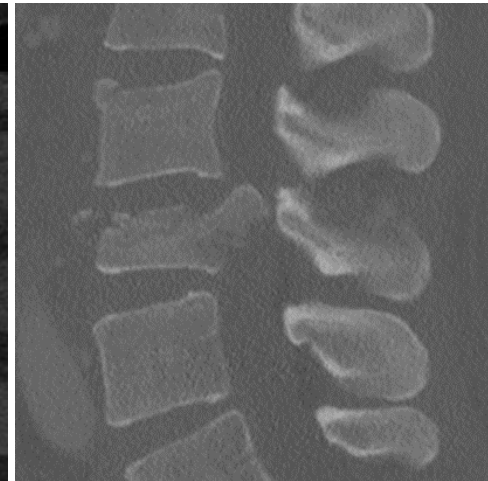
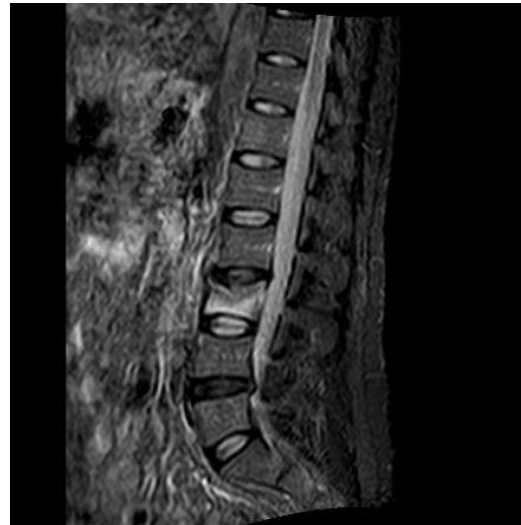

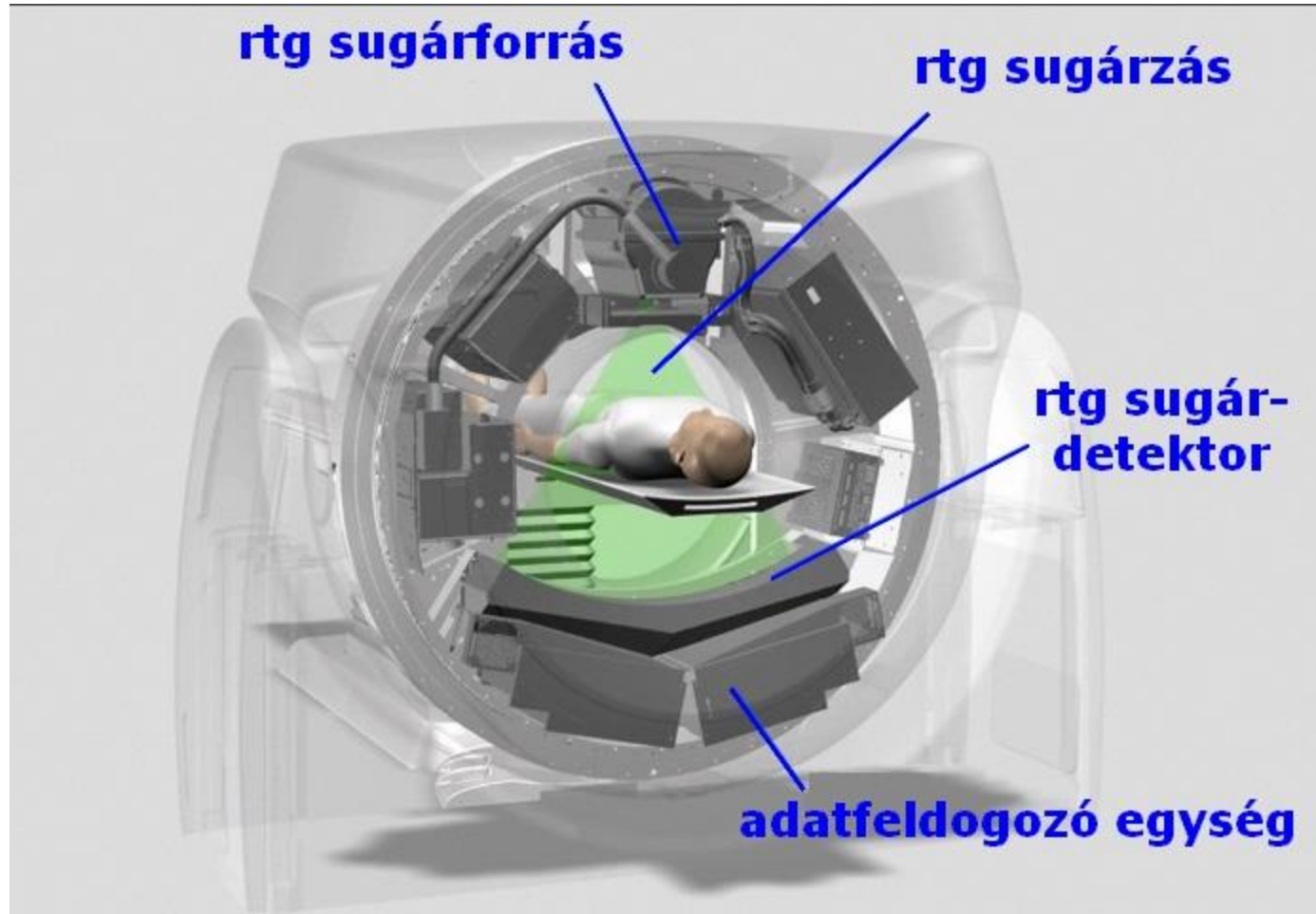
Gerincsérülés

- Csigolyatörés – **Rtg, CT**
- Szalagos sérülés - **MRI**
- Porckorongusérülés - **MRI**

- Vérzés (epiduralis) – **MRI (CT)**
- Gerinccsatorna! – neurológiai tünet - **CT/MRI**

CT – a beteg körül forgó röntgen cső

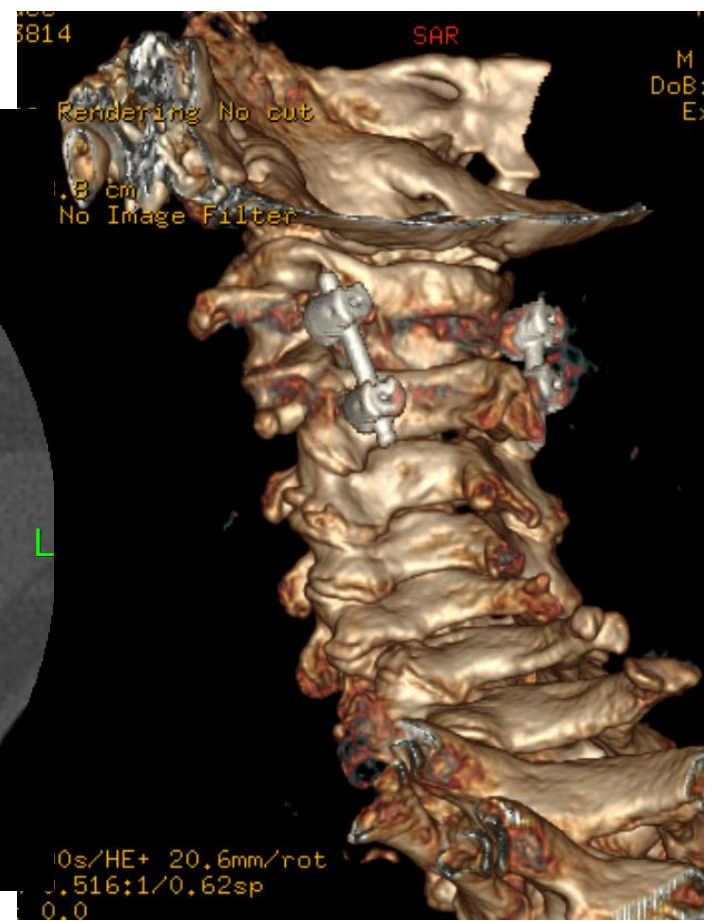
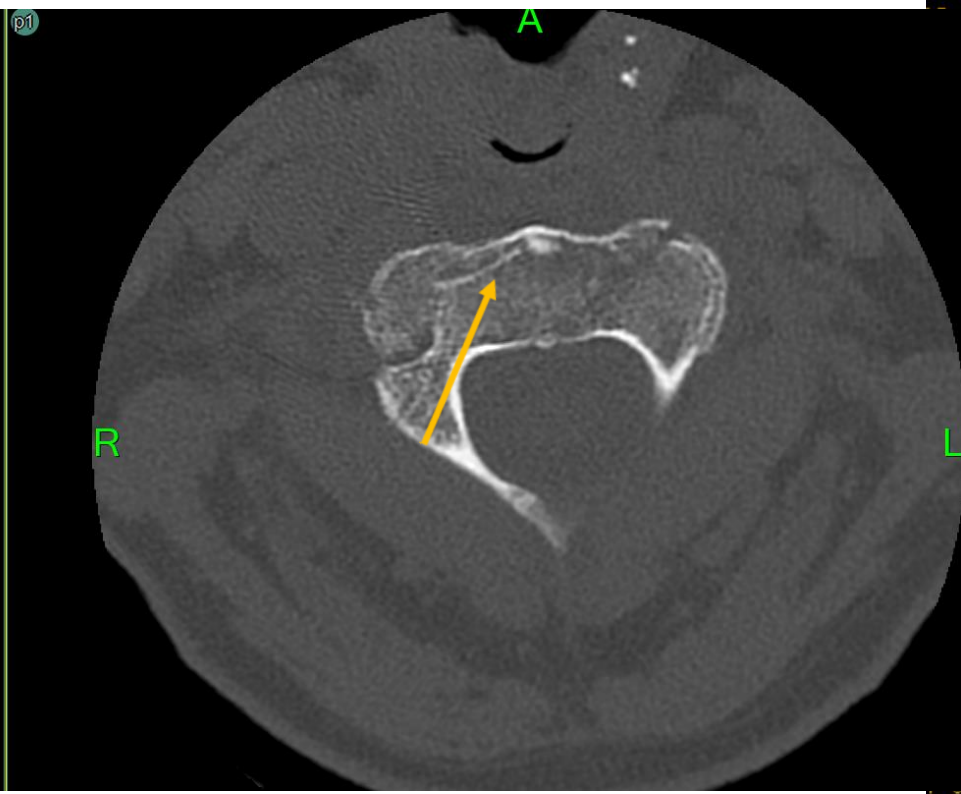
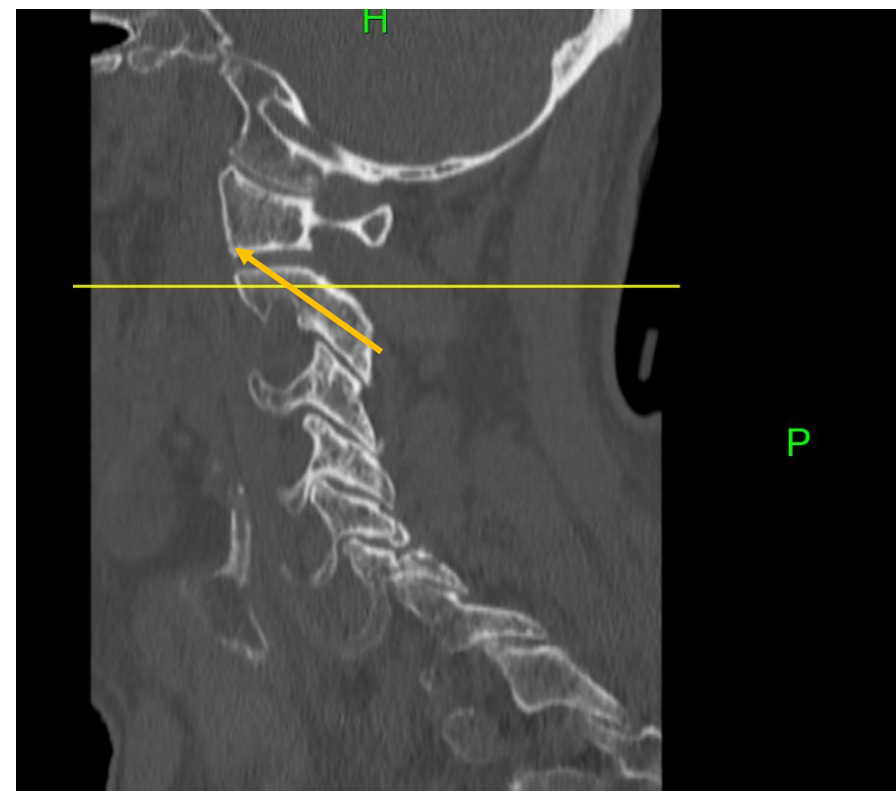
- Gyors, fájdalomtalan
- Beteg körül forgó Rtg cső – adatokból szeletek
- Két dimenziós kép a 3 dimenziós anatómiából
- A nyers adatokból lehet utólag tetszőleges síkban rekonstruálni
- Nagyon pontos adatokat ad a csontos anatómiáról
- A lágyrészekről is ad információt!

- Ionizáló röntgen sugár (jelentős sugárterhelés)
- Egyszerre csak egy szeletet látunk
- Hosszabb idő és szűkebb kapacitás mint az Rtg
- A szalagos sérülésre nem megfelelő
- Gerincvelő nem megítélhető
- Vérzésre, oedemára nem jó

Air	- 1000
Fat	-100
Pure water	0
CSF	15
White matter	45
Gray matter	40
Blood	20
Bone/calcification	+1000

Hounsfield units (HU)

A CT lényegesen jobb a gerinc csontos sérüléseinek kimutatásában mint az Rtg

- A nyaki gerincben a CT a törések 97-100%-át észleli, de a tisztán szalagsérülésekre nem megbízható
- míg az egyetlen oldal Rtg kép érzékenysége csak 63%-os volt a nyaki gerinc csontsérüléseinek kimutatásában.

CT szerepe

1. Diagnózis (törés klasszifikáció)
2. Műtéti terv felállításánál

CT korlátai?

Procedure	Approximate Effective Dose	Comparable Time of Background Radiation
Head CT	2 mSv	8 months
Head CT (w/ and w/out contrast)	4 mSv	16 months
Spine CT	6 mSv	2 years

Procedure	Approximate Effective Dose	Comparable Time of Background Radiation
Extremities X-ray (hand, foot, etc)	0.001 mSv	3 hours
Bone Densitometry (DEXA)	0.001 mSv	3 hours
Spine X-ray	1.5 mSv	6 months

CT korlátai?

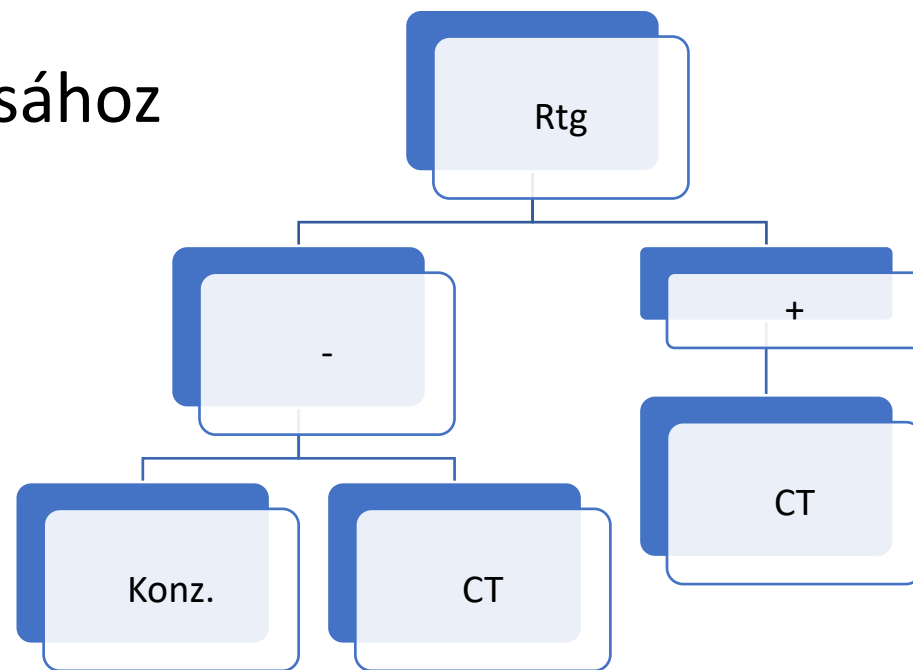
- Hátrány:
  - Ionizáló röntgen sugár (jelentős sugárterhelés)
  - Egyszerre csak egy szeletet látunk
  - Hosszabb idő és szűkebb kapacitás mint az Rtg

- A szalagos sérülésre nem megfelelő
- Gerincvelő nem megítélhető
- Vérzésre, oedemára nem jó

Rtg?

MRI?

Rtg/CT dilemma

- Ha törés van, akkor klasszifikálni kellene a kezeléshez
- Ahhoz CT kell
- Tehát ha az Rtg törést mutat CT kell
- DE: az RTG nem megbízható a törés kizárásához
- Mindig CT kell?

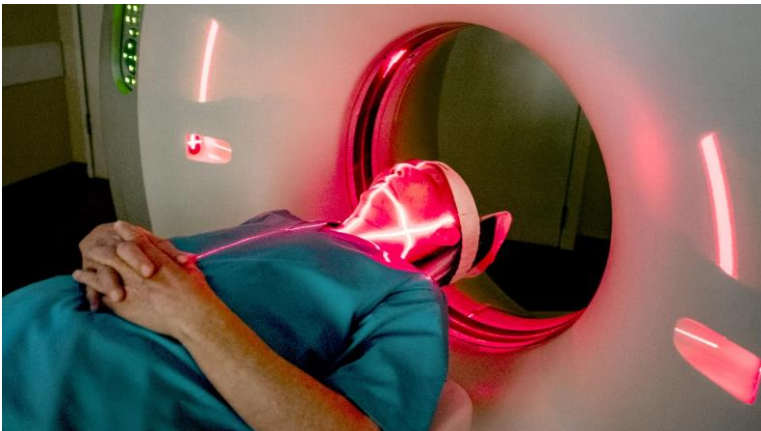

DE

- nyaki gerinc sérült beteg (216 eset):
  - három irányú röntgenfelvétel(A-P, lateral, nyitott száj)
  - az összes törések 61%-át nem vették észre, 36%-át (sub-) a luxációknak elnézték, és az instabil gerincsérülések 23%-át normálisnak véleményezték. *(Woodring JH,)*
- A nyaki gerincnél a sima röntgenfilmek csak a törések 60-80%-át észlelik; jelentős számú törés nem látható, még akkor sem, ha három képet készítünk a gerincről *(Crim JR)*
- **Az egyszerű röntgenfilmek még a lehető legjobb technikával is alábecsülik a traumás gerincsérülés mértékét, és előfordulhat, hogy a sérülés(ek) nem kerülnek leírásra!**

Rtg/CT

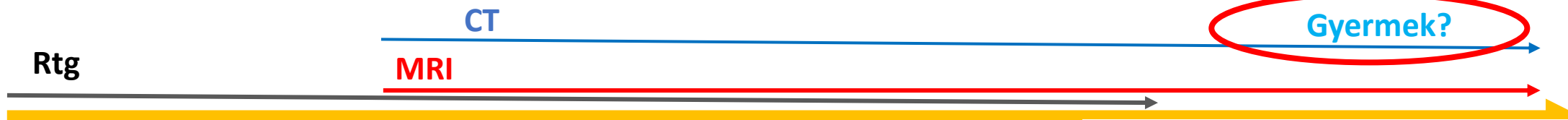
- Kis energiájú sérülésnél, törés kizárására Rtg
- DE: ha igazolódik a törés CT kell?

Kis energiájú sérülés

Nagy energiájú sérülés

Stabil beteg
Ép tudat
Nincs alkohol vagy drog hatása alatt
Elmondja pontosan a mechanizmust

< 5 éves
>65 éves
Szignifikáns kísérő sérülés (fej, mellkas, has)
Neurológiai deficit, csökkent GCS

**Kötelező a trauma protokoll szerinti spiral-CT
(teljes test)!!**

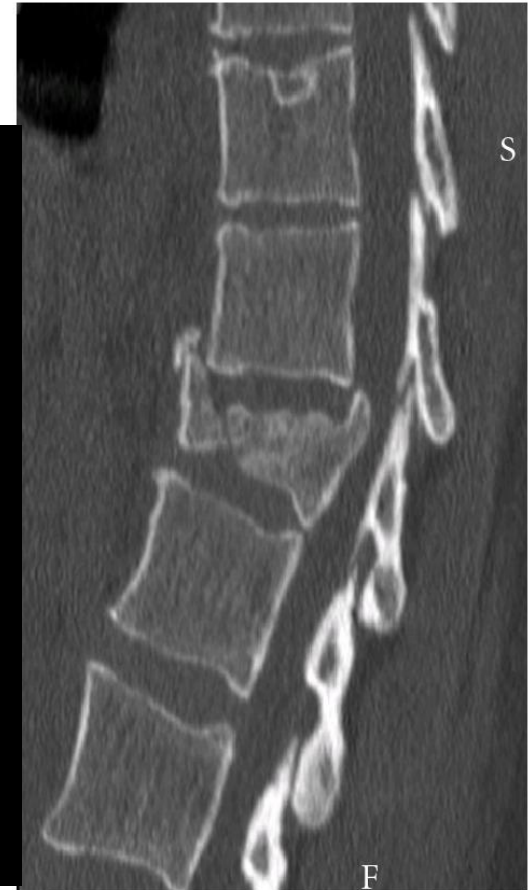
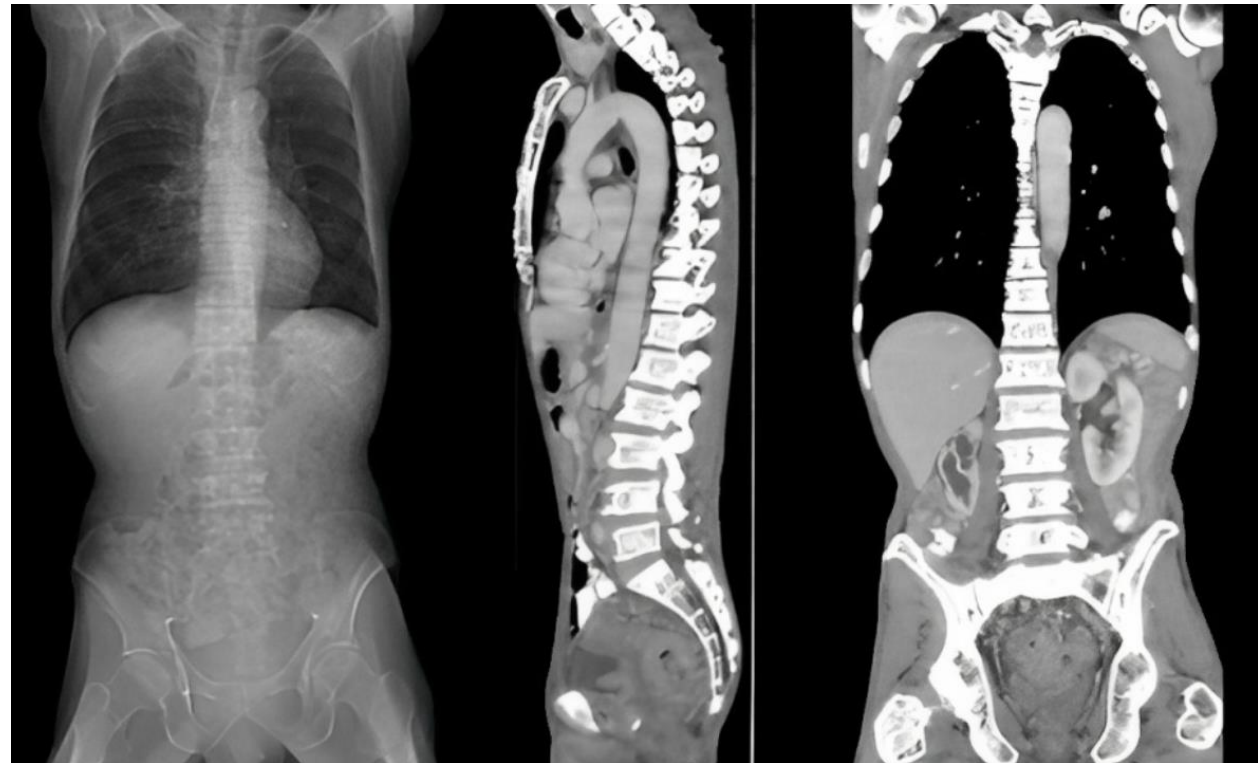
Kis energiájú sérülés

1. a klinikai lelet függvényében **hagyományos 2 ir. Rtg**
  2. Ha nem túl fájdalmas, **álló helyzetben** (a kyphosis?)
(Mehta et al.)
  3. A bisegmentális kyphosis szög álló röntgenfelvételeken átlagosan 7°-kal nagyobb volt, mint a fekvő filmeknél
- **20°-ot meghaladó lokális posztraumás kyphosis gyakran társul hátsó szalag-sérüléssel**

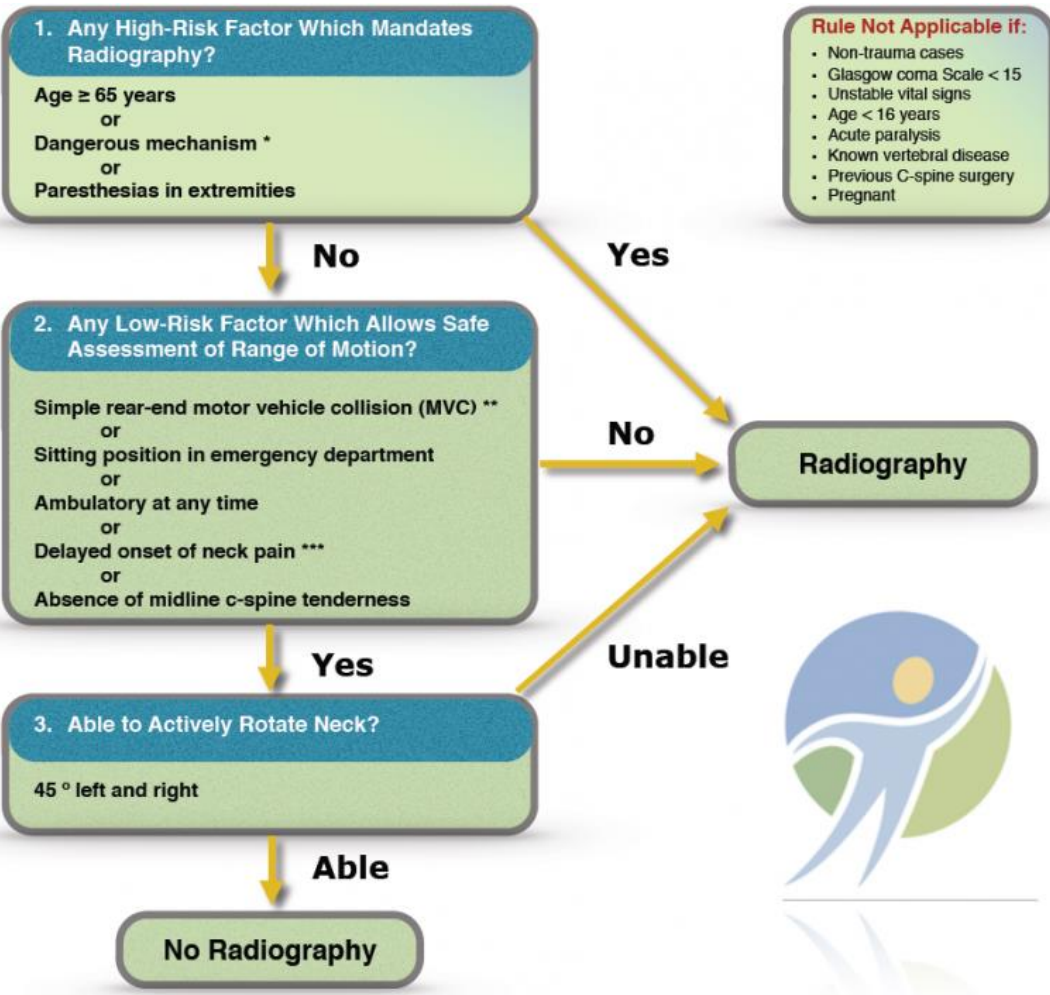

Nagy energiájú sérülések

- **polytrauma CT szükséges!**

- Rule Not Applicable if:**
- Non-trauma cases
  - Glasgow coma Scale < 15
  - Unstable vital signs
  - Age < 16 years
  - Acute paralysis
  - Known vertebral disease
  - Previous C-spine surgery
  - Pregnant

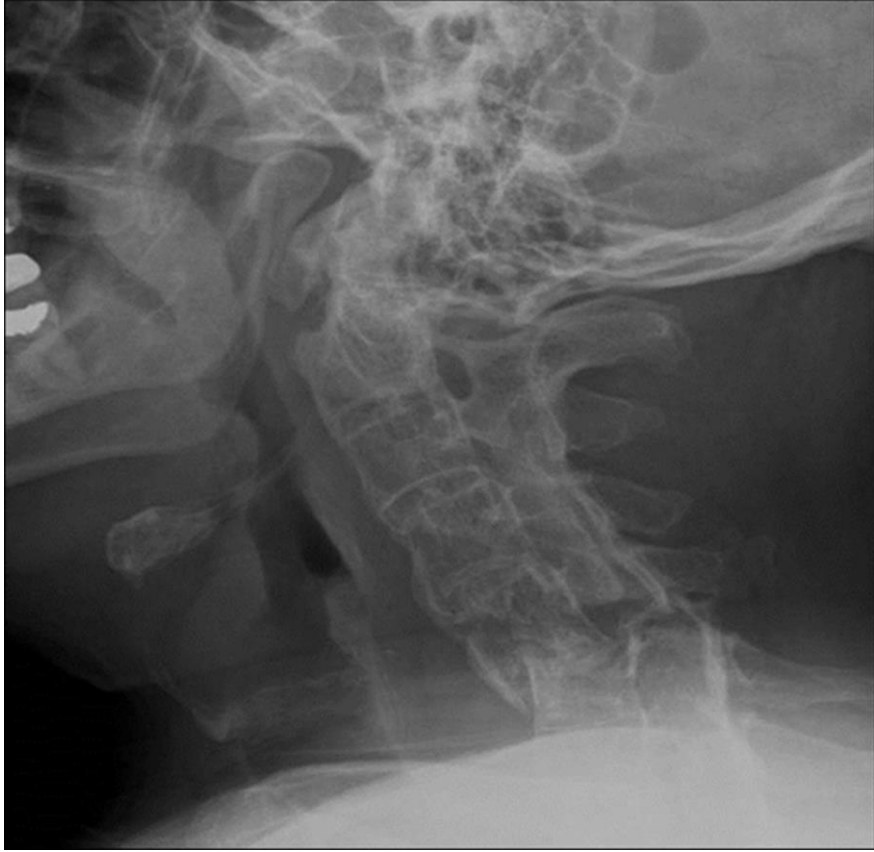
- *Dangerous Mechanism**
- Fall from elevation ≥ 3 feet or 5 stairs
  - Axial load to head, e.g. diving
  - MVC high speed (> 100 km/hr), rollover, ejection
  - Motorized recreational vehicles
  - Bicycle struck or collision

- **Simple Rear-end MVC Excludes**
- Pushed into oncoming traffic
  - Hit by bus or large truck
  - Rollover
  - Hit by high speed vehicle

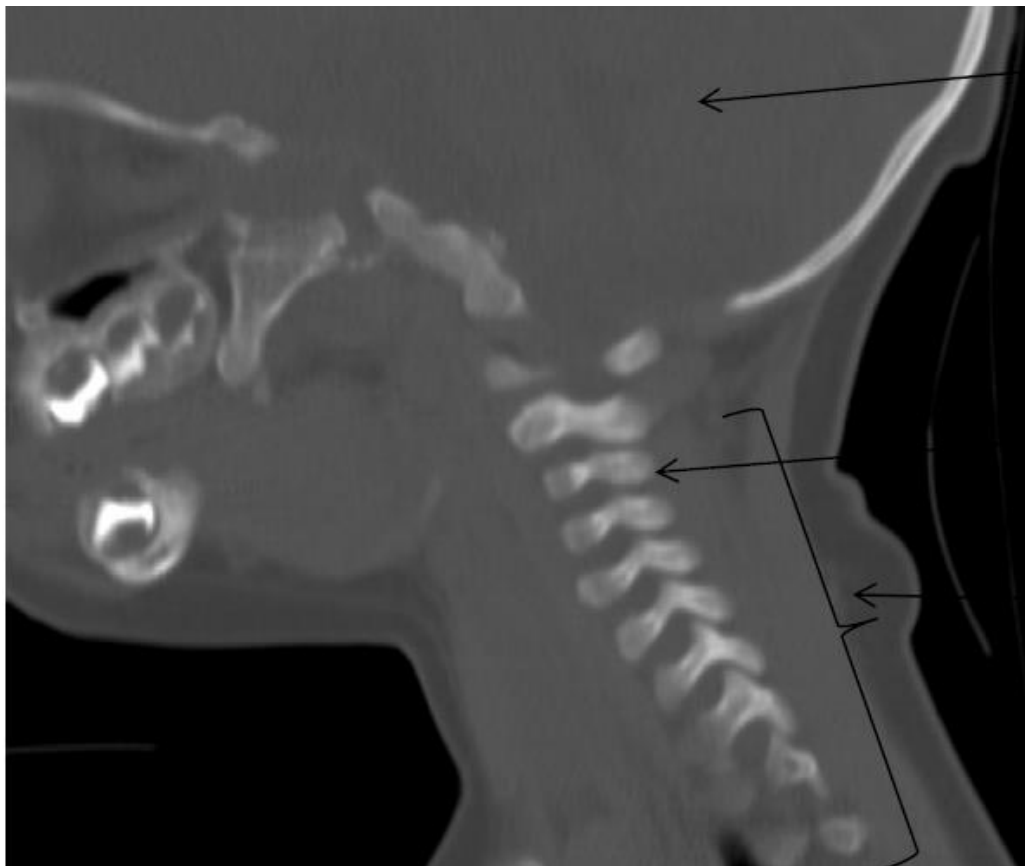
- ***Delayed**
- Not immediate onset of neck pain

Developed by the BC Physical Therapy Cervical Spine Rule Advisory Group: Maji Belet, John Howick, Peter Francis, Sarah Hezbi, Carol Kennedy, Melina Kurtakis, Dr. Linda Li, Bill Lyons, Guido Wadzuk, Antonio Zenone, Alison Hens March 2014 A Physical Therapy Knowledge Broker project supported by: UBC Department of Physical Therapy, Physiotherapy Association of BC, Vancouver Coastal Research Institute, Providence Healthcare Research Institute and Arthritis Research Centre of Canada.

The developer of the rule:
Ian G. Stiell, MD, MSc, FRCPC
 Professor and Chair, Department of Emergency Medicine, University of Ottawa
 Distinguished Professor and University Health Research Chair, University of Ottawa
 Senior Scientist, Ottawa Hospital Research Institute

Gyermekkori sajátosságok

Relatívénagyobb fej méret

Vízszintes sekély kis ízületek
Elasztikus szalag rendszer
Fejletlen processzus spinosusok

Gyenge paravertebralis izomzat
Nagy flexibilitás

Nyaki gerinc Sérülések sajátosságainak összehasonlítása

	<u>Felnőtt</u>	<u>Gyermek</u>
Nyaki sérülés százaléka az összes gerinc sérülések	• 25%	• 75%
Leggyakrabban sérül	• Sub-axialis	• C0-C1-C2-C3
Nyaki gerincmozgások forgáspontja	• C5-C6	• C2-C3
Szalag rendszer	• erős, rigid	• gyenge, laza

Nagy energiájú sérülés gyerekeknél

- **C0-C1 sérülés/dislocatio kizárására CT javasolt**
- Az cervicalis gerinc képalkotó vizsgálata **nem javasolt 3 évesnél idősebb**, traumát átélt gyermekeknél, akik:
  - **éberek,**
  - **nincs neurológia**
  - nincs középilonali nyaki érzékenysége,
  - nincs fájdalommal distractio sérülése,
  - nincs megmagyarázhatatlan hipotenziója,
  - és nem intoxikáltak.
- A nyaki gerinc képalkotása **nem javasolt** olyan **3 évesnél fiatalabb** gyermekeknél, akik traumát szenvedtek el, és akik:
  - **a Glasgow-i kóma-skála (GCS) > 13,**
  - **nincs neurológia**
  - nincs középilonali nyaki érzékenysége,
  - nincs fájdalommal distractio sérülése,
  - nem intoxikáltak,
  - nincs megmagyarázhatatlan hipotenziója,
  - és nincs ismert vagy feltételezett sérülési mechanizmusaként gépjármű-ütközés (MVC), 2 m feletti magasságból esés vagy bántalmazás gyanúja.
- **A nyaki gerinc röntgenfelvétele vagy a nagy felbontású CT olyan gyermekek számára javasolt, akik traumát szenvedtek, és nem felelnek meg a fenti kritériumok egyikének sem.**
- **Három pozíciós CT C1-C2 mozgásanalízissel a diagnózis megerősítésére és osztályozására javasolt olyan gyermekek számára, akiknél atlantoaxiális rotációs fixáció (AARF) gyanúja merül fel.**

Nagy energiájú sérülés gyerekeknél

- **AP + laterális Rtg / nagy felbontású CT** javasolt a nyaki gerinc felmérésére **9 évesnél fiatalabb** gyermekeknél.
- **AP, oldalsó és nyitott szájú nyaki gerinc radiográfia / nagy felbontású CT** javasolt a nyaki gerinc felmérésére **9 éves és idősebb gyermekeknél**.
- **Az okkult törések kizárása - nagy felbontású CT-vizsgálat**
- **Flexiós és extenziós nyaki röntgenfelvételek** - súlyos szalagos instabilitás kizárására
- A nyaki gerinc mágneses rezonancia képalkotása (MRI) javasolt a gerincvelő vagy az ideggyök kompresszió kizárására, a szalagok integritásának értékelésére

Összefoglalva

- **Nagy energiájú sérülés:** CT-vizsgálat a klinikai (S3) irányelvnek megfelelően – Polytrauma CT
- **Egyebekben:** 2 ir Rtg
  - 2 ir Rtg, ha lehetséges - álló helyzetben
  - Ha törés gyanú - CT (törés morfológia) + Követő röntgenfelvétel a mobilizáció után (3-4 nap) és 1., 3., 6. és 12. hét.
  - *Kontrollálható, jól együttműködő beteg + megfelelő klinikai állapot!*
- **Burst törések** esetén mágneses rezonancia képalkotás (MRI) javasolt zárja ki a B komponenst, és értékelje az intervertebralis porckorong károsodását
- **Gyerekek** gerinctraumájánál:
  - Szigorú irányelvek szerint lehet eltekinteni a CT-től

Köszönöm a figyelmet!

Indications for conservative treatment and operative treatment

- Conservative treatment
  - Type A0 fractures
  - Type A1 fractures with acceptable kyphotic deformity
  - Type A2 fractures without relevant disc injury or fracture displacement
  - Lack of informed consent for surgery
- Surgery
  - Neurological deficit
  - Type C and Type B fractures
  - Kyphotic deformity of $>15-20^\circ$ (compared to normal position)
  - Scoliotic deformity $>10^\circ$
  - Immobilization in case of treatment-resistant pain
  - Relevant traumatic disc damage

Key messages

- Use conventional radiography for primary assessment
- If fracture is suspected, a computed tomography (CT) scan is indicated.
- In case of burst fractures (incomplete and complete), magnetic resonance imaging (MRI) is recommended.
- Conservative management should consist of early functional treatment without corset orthosis.
- In individual cases, orthotic treatment can be indicated because of its analgesic effect.
- Follow-up standing radiographs should be obtained after mobilization and at weeks 1, 3, 6, and 12 of follow-up.